

Prva prikazen osepnic pri kravi so vneti rudeči obročki na vimenu in zizkih, ki se pozneje v bulice spreminjajo; njih premer iznaša navadno 2-63 centimetra. Te male bulice so zelo občutljive, za to pa tudi kravam, ki imajo osepnice, dojitva ali molža napravlja mnogo bolečin. Okoli po 10. dnevu se nad bulami napravi krasta in to je znamenje, da je bolezen vrhunec dosegla. Krasta se posuši po časni in se potem sama od sebe odlušči in s tem je bolezen pri kraju.

Buline kraste se ne smejo s silo odpraviti, ampak treba je počakati, da same od sebe odpadejo. Dokler ima krava osepnice, ni dobro krave z roko dojeti ali molzti, ampak s pomočjo molzernih cevic. Tudi slamnata cevica ali peresna cev more v to opravilo služiti. Vendar pa je pri tem delu treba paziti, da se krava v zizkih s cevico ne rani; za to je pač sveto vati, da si gospodar umetnih molzernih cevic omisli, pri katerih ni nobene nevarnosti, da se krava rani. Dobro je kravi osepnično vime z mažo mazati, ki se je iz špermaceta in glicerina naredila. To se mora po večkrat izgoditi. Na dalje je dobro kravi po 18 gramov glauberjeve soli na dan dati, to ji znižuje mrzlico, ki je z osepnicami vsakokrat v zvezi.

Že večkrat se je zastavilo vprašanje, ali mleko osepničnih krav ni za človeško zdravje škodljivo. To še do današnjega dne ni do pičice dognano in rešeno, za to pa ni dobro mleka, ki se je od osepničnih krav namolzlo, v človeško hrano porabljavati. Osepnice so bolezen in mleko od osepnične krave ne more človeku posebno hasnovito biti. V poštenem gospodarstvu se mleko od osepničnih krav nikdar ne porablja ne za na prodaj, ne doma v človeško hrano. To je mlekar svojim kupcem po svojem dobrem imenu in po svoji vesti dolžen. Za vodilo naj mu služi pregovor: „Pošteno velja.“

Nalezna kravjih osepnic se mora tudi iz tega stališča smatrati, da se ne prenese na druge živali. Za to se nasvetuje osepnično kravo od drugih proč zapreti ali vsaj postaviti. Tudi ne sme tista oseba, ki osepnično kravo doji ali molze, drugih krav molzti. Če pa že mora tako biti, naj pa zdrave krave prej pomolze in po tem še le osepnično.

Slednjič treba še omeniti, da osepnice naj večkrat mlade krave napadejo in da jih tista krava, ki jih je jedenkrat že prestala, ne dobi lahko v drugič.

Sejmovi. Dne 1. maja pri sv. Barbari v Halozah, v Celju, v Dobju, pri sv. treh Kraljih v slov. gor., na Hajdinju, na Muti, na Ljubnem, v Veračah, v Trbovljah, v Velenju in Vržeju. Dne 3. maja pri sv. Križu na Murskem polju, v Vojniku, v St. Lenartu, na Ptujski gori, v Rogacu, v Selnici pa v Cirkovcah. Dne 4. maja pri sv. Trojici v slov. gor., sv. Juriju pri Celju,

v Gornjem gradu, v Vidmu, v Slov. Bistrici in v Svičini. Dne 5. maja na Vranskem, na Rodnah, v Lučanah pa na Ptuju. Dne 6. maja pa v Radgoni in na Bregu v Ptuju.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Nemški jezik v ljudski šoli.) Znana resolucija štajerskega deželnega zbora, kjer so se zoper njo borili naši narodnjaki, zahteva, da bi se poduk v nemškem jeziku na slovenskih ljudskih šolah še bolj razširil ter je povzročila, da je vis. c. kr. dež. šolski svet to vprašanje še enkrat vsem šolskim oblastim na slovenskem Štajerskem predložil za končno rešenje, torej nam Slovencem; kajti naši sosedje Nemci imajo že itak v tem oziru svojo „extrawurst“. Radovedni smo, kaj bo vis. c. kr. šolsk. svet v tej zadevi končno ukrenil; taisti je postavil vsem slovenskim šolsk. oblastim vprašanje, s katerim šolsk. letom naj bi se začel poduk v nemškem jeziku, in koliko ur na teden naj se temu predmetu odloči. To vprašanje pretresujejo zdaj naši krajni in okrajni šolski svet, ker gre njim po postavi pravica v prvi vrsti se izreči. Naš ljutomerski kr. šolsk. svet je sklenil, „da naj se začne poduk v drugem deželnem, t. j. nemškem, jeziku na naši štirirazredni šoli s tretjim šolskim letom, ako to dotični starši za svoje otroke zahtevajo; vendar pa mora ta predmet imeti svoje posebne ure, in ne sme se s tem podukom krajšati po postavi določeno število ur za slovenski jezik.“ — To je jasen odgovor na prizadevanje dež. poslanca za naš trg, g. dr. Aussererja, ki se je toliko v graškem dež. zboru trudil, rešiti Nemčijo, barem na južnem Štajerskem. Še bolj zanimivo pa za tega gospoda bode, ako izve, da so se za ta predlog v našem kraj. šolsk. svetu potegnili celo naši nasprotniki, njegovi volilci iz Ljutomera; celo taisti so spoznali, da se s podukom nemškega jezika brezuspešno, na škodo drugim šolsk. predmetom na slovenskih ljudskih šolah čas prikrajšuje. Tako toraj sodijo po svoji hladni pameti celo naši Nemci. To se jim na čast mora tukaj pripoznati. — Kolikor je meni znano, izrekli so se drugi kraj. šolsk. sveti našega okraja: Sv. Križ, Veržej, Cezanjevci, itd., „da naj se poduk nemškega jezika kot predmeta na zvonajnih šolah popolnoma opusti, ker je to brezuspešno in ker se s tem le čas drugim predmetom krajša.“ — To naj bi si vzeli kr. šol. sveti na slov. Štajerskem kot vodilo pri tem važnem vprašanju. K temu si doizvolim še dostaviti, da so vsi ti poskusi z nemškim jezikom na naših slovenskih ljudskih šolah, sosebeno na kmetih, popolnoma nepostavni, kajti naši učni načrti nikjer ne govore niti ne določujejo ure za poduk v drugem deželnem jeziku, sicer bi to naše zgornje Štajerce hudo zadelo, če bi bili prisiljeni vpeljati slovenščino kot predmet na

svojih šolah; ampak iz taistih je razvidno le določno število ur za učni jezik. Ta pa je vendar pri nas le slovenski. To pa bi morali naši slov. poslanci vzeti enkrat na rešeto ter drugim gospodom pokazati, kako zoperpostavno in zoperpedagogično se pri nas Slovencih s šolo eksperimentira.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Posnemanja vredno.) Visoki c. kr. dež. šolski svet želi poduk v drugem deželnem jeziku t. j. nemščini pri nas vrediti in je radi tega poslal naredbo na dotične krajne šolske svete, naj ti svoja mnenja o tem javijo. Krajni šolski svet pri sv. Ani je radi tega dne 18. aprila sklenil, da se ima drugi deželni jezik, tedaj oziroma nemščina na tukajšnji šoli še le v začetku 4. šolsk. leta poučevati začeti, in sicer samo jedno uro na teden, obsega pa predmet: čitanje in pisanje v nemščini. Opozarjam toraj vse šolske može, da, ako uže drugače ni, vsaj gledajo na to, da se jim olehkoti pretežavno breme. Naj se za to dotičnih sej krajnega šolskega sveta gotovo udeležijo. Po svojem prepričanju, kakor tudi uže velikokrat, bodo tudi tu krenili, kar hasni našemu ljudstvu, ne pa kar le nemškutariji služi. Kakor je uže delj časa znano, ima se mnogospoštovani in velecenjeni gospod c. kr. okr. glavar dr. Netolička iz Radgone v istem dostojanstvu v Celje premestiti. S srca mu želimo to povišanje v službi, ker se je tukaj vsem strankam ves čas svojega poslovanja kazal kot nepristranskega in značajnega uradnika. Čestitamo! Krajnemu šolskemu svetu sv. Anovskemu pa kličemo slava! in priporočimo ga drugim v posnemo.

A. V—j.

Iz Sitarovec pri Mal. nedelji. (Marsikaj.) Letos ima bela ženica v našej fari, kakor tudi v okraju, obilno posla, ne mine skoraj dan, da ne bi imeli mrliča, včasih celo več. Ljudje umirajo večjidel po kratki bolezni, nekateri nagloma; gosto poje zvon mrtvaško pesem, da ne pomnijo še starejši ljudje kaj enakega. Pomenljivo je to, da je več letos rojenih dvojčkov (že pet), nekaj kar se je druga leta le redko pripetilo. Vreme imamo jako slabo, zmiraj bolj hladno, zadnje dneve deži tako, da je Ščevniška dolina podobna reki; vendar je začelo nekaj dni sem vse veselo rasti. Letina še zna biti dobra, če pozneje ne pridejo nad nas posebne elementarne nesreče, vendar letos tukaj sv. Jurij ni prinesel klasa, kakor druga leta. — Ljudem za živino krme pomanjkuje in se tudi težko dobi za drag denar. Vsled tega je živina bolehalva in slaba in nima nič cene. Po vinu se čedalje bolj povprašuje, in tudi še za precejšnjo ceno prodaje, izlasti iz boljših leg. — V našej okolici so se ljudje čvrsto poprijeli ene sorte trsa, izabelke. Kjer je le količkaj gričav svet in ni za drugo rabo sposoben, tam jo zasadijo, kajti čvrsto raste tudi v revni zemlji, goji se

v rajdah, je za mraz malo občutljiva, prinaša pa stoterni sad. Ni boljše pijače v vročem poletnem času pri težkem delu kakor je tako vino, in se tudi proda celo lahko. Hvale vredno je to, da so se ljudje poprijeli te sorte; prišla je pred malimi leti še le v naš kraj. Sadite torej, posestniki, to sorto povsod, kjer imate tak prostor in kjer vam raste le kako grmovje in trnje, — videli bote kmalu uspeh. Lep izgled nam daje v tem občina Radislavska, v njej se te pijače pridela na leto čez 100 polovnjakov in kjer je bila še pred leti šuma in robidje skoraj brez vsakega dohodka, imajo zdaj lep dobiček. Vendar vsled tega ne smemo opuščati sajenja sadnega drevja, kjer je le ugoden kraj za tisto. Naše prihodnje leposlovno bralno društvo pri Malinedelji vendar s časom stopi v javno delovanje, — začetek je vsak težek. Za nekatere nasprotnike se bomo pa presneto malo brigali. Narodnost, katero je že pred več kakor 40 leti ukrepil nam nepozabljivi gosp. Krempelj, ne sme v nas hirati, temveč mora čvrste kali poganjati in gotovi smo si, da je naša bodočnost. — Kdor ni z nami, on je proti nam.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Velikonočno ustajenje se je po vseh katoliških župnijah slovesno obhajalo, najsijajniše je tisto seveda bilo pri sv. Štefanu na Dunaju. Svitli cesar in njih obilno spremljevalstvo se ga je kakor po navadi udeležilo. — Nadvojvoda Albreht, maršal c. kr. vojske, odpotuje prve dni meseca maja v Bosno in Hercegovino, da si ogleda tamošnje c. kr. vojaštvo. Vrne se na Dunaj skozi Zagreb še le s koncem maja. — Minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, postal je tajni svetnik svitlega cesarja; baron Pino, prej minister za trgovino, postane pa ces. namestnik v Lincu. — Finančni zakon, kakor so ga v drž. zboru za leto 1886. vzprejeli, so svitli cesar že potrdili. — „Slovansko pevsko društvo“ na Dunaju obhaja to leto že 25letnico svojega obstanka. — V Gradcu so si zadnji teden „starokatoliki“ ustanovili svojo novo versko družbo. Pravijo, da bi jih človek pol sto ne naštel ter so neki čudna verska zmes. — Koroški liberalci so si sedaj precej v laseh; v mestnem zastopu in trgovinski kamori v Celovcu očitajo si drug drugemu svoje grehe. Imajo jih v resnici veliko na svoji vesti, toda pravih si še sedaj niso povedali. — Slovenski in nemški župljani v Grafensteinu so svojemu župniku in dekanu, vč. g. Andr. Bizerju, izrekli pismeno vse svoje zaupanje. Liberalci so jih bili namreč grdo napadli in se zdaj sila jezijo radi tega. — Kranjska c. kr. kmetijska družba ima dne 26. maja svoj letni občni zbor v Ljubljani. V njem bode važna